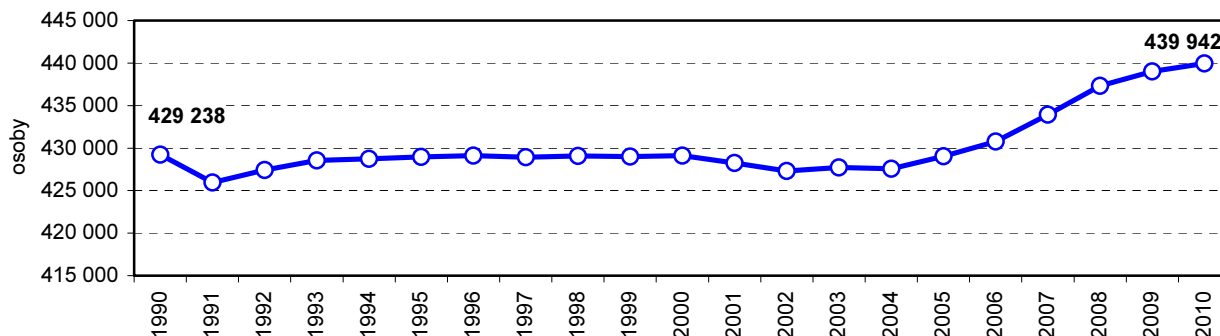

2. Demografický vývoj

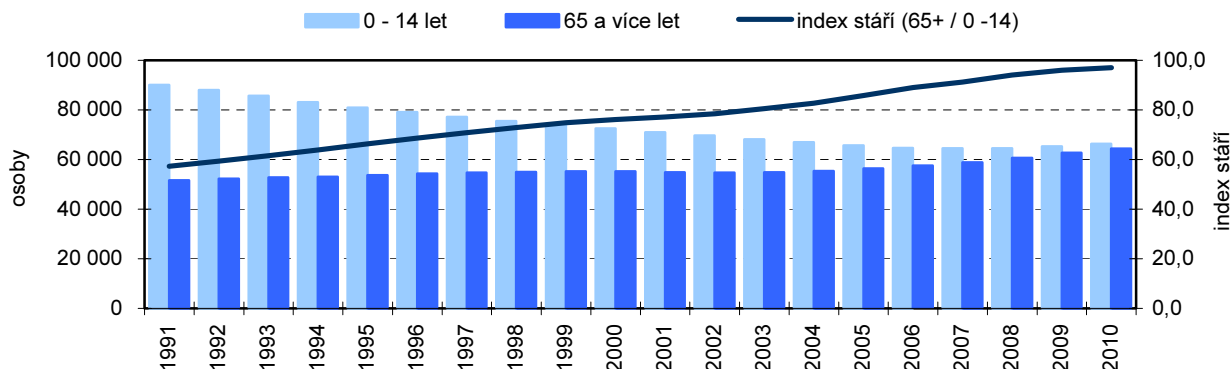
Meziročně se počet obyvatel v Libereckém kraji zvýšil. K 31. 12. 2010 na území Libereckého kraje žilo celkem 439 942 osob. Meziročně se počet obyvatel navýšil o 915 osob, tj. o 0,21 % a pokračoval tak pozitivní vývojový trend růstu počtu obyvatel, který započal již v roce 2004.

Vývoj počtu obyvatel v Libereckém kraji

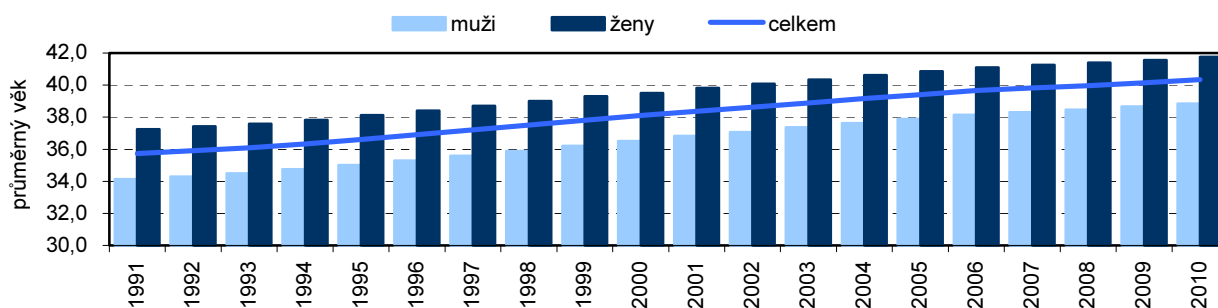
Celkový přírůstek obyvatel byl oproti minulému roku téměř poloviční. Celkový přírůstek obyvatel v roce 2010 dosáhl hodnoty 2,1 ‰, což představuje poměrně výraznou změnu oproti předchozímu roku, kdy činil 3,9 ‰. Z dlouhodobého pohledu byl však nejvyšší přírůstek za období po roce 1989 zaznamenán v roce 2008 (7,7 ‰). I ten ovšem nemohl atakovat maximální hodnotu z roku 1975, která dosáhla 10,4 ‰.

Věková struktura a index stáří v Libereckém kraji

V roce 2009 a především v roce 2010 významně zapůsobil přirozený přírůstek obyvatel. V posledních šesti letech nabýval kladných hodnot jak přírůstek přirozenou měnou, tak saldo migrace. Zatímco v letech 2005 – 2008 ovlivňovalo hodnotu celkového přírůtku ve vyšší míře kladné migrační saldo, v roce 2009 a především v roce 2010 významně zapůsobil kladný přírůstek obyvatel přirozenou měnou.

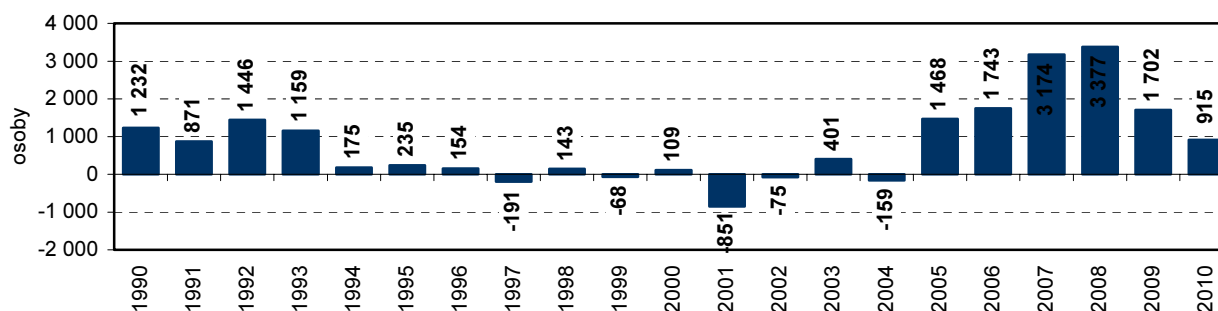
Průměrný věk obyvatel Libereckého kraje

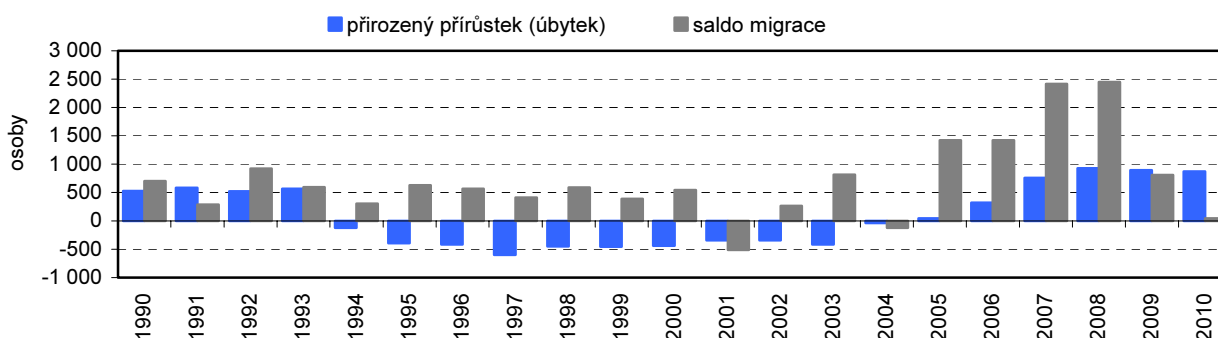
Zvýšená porodnost dosáhla vrcholu pravděpodobně již v roce 2008.

V roce 2010 převážili živě narození nad zemřelými o 869 osob, výsledek byl však nepatrně nižší než v roce 2009. V relativním vyjádření dosáhl **přirozený přírůstek obyvatel** hodnoty 2,0 ‰. Nadále se tak projevovává tendence zvýšené porodnosti (způsobená silnými ročníky 70. let), která od roku 2005 pozitivně ovlivňuje přirozenou měnu obyvatel kraje. Přírůstek byl ovšem menší než v předchozím roce a lze tedy předpokládat, že zvýšená porodnost měla svůj vrchol již v roce 2008.

Celkový přírůstek (úbytek) obyvatel Libereckého kraje

Přirozený přírůstek (úbytek) obyvatel a saldo migrace v Libereckém kraji

Pozn.: od roku 2001 se do celkového počtu obyvatel započítávají i cizinci s dlouhodobým pobytem a cizinci s azylem.

Od roku 2007 klesá počet obyvatel přistěhovaných do Libereckého kraje.

Do Libereckého kraje se během roku 2010 **přistěhovalo** 4 396 osob, přičemž ze zahraničí pocházelo 18,7 % z nich. Naopak kraj „opustilo“ 4 350 osob, z toho vystěhovalí do zahraničí tvořili 14,8 %¹. Od roku 2007 je ovšem patrný plynulý pokles celkového počtu přistěhovaných, tento úbytek způsobil především propad počtu migrantů ze zahraničí. Mezi roky 2007 a 2010 se počet osob

¹ Údaje o zahraniční migraci jsou výrazně ovlivněny nepřesnou evidencí vystěhovaných za hranice České republiky.

přistěhovalých ze zahraničí snížil více než čtyřnásobně (z 3 440 přistěhovalých v roce 2007 na 820 v roce 2010), meziročně pak o 39,4 %. Celkový počet **vystěhovalých** z Libereckého kraje za rok 2010 (do ČR a do ciziny) se tak v porovnání s uvedeným poklesem přistěhovalých jeví téměř beze změny (ačkoliv došlo k meziročnímu nárůstu o 2,1 %). Pokles přistěhovalých z ciziny korespondoval s celorepublikovým trendem (v ČR meziroční pokles o 23,7 %), který pravděpodobně souvisel se zhoršující se ekonomickou situací a jejími negativními dopady na trh práce.

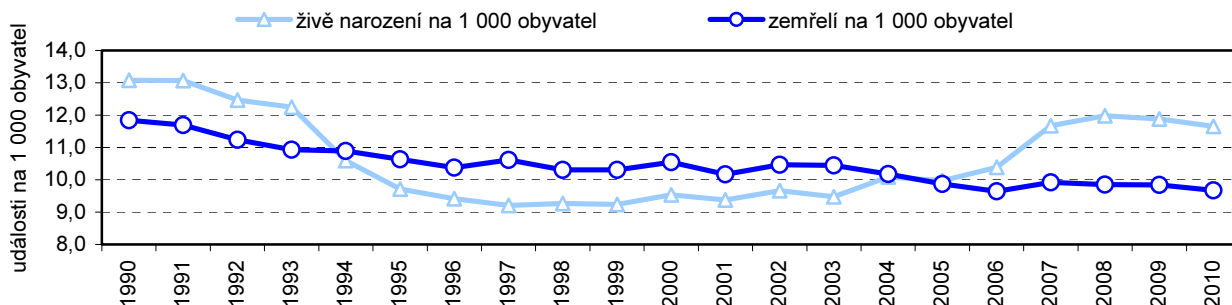
Charakteristickým znakem vývoje populace je stárnutí obyvatel

Charakteristickým znakem populačního vývoje v celé naší společnosti je v posledních letech stárnutí obyvatel. S rostoucím věkem se posouvají jednotlivé generace silných a slabých ročníků a mění se tak i zastoupení jednotlivých věkových skupin v populaci. Tyto změny souvisí s demografickým vývojem, především pak s prodlužováním průměrného věku dožití a s vývojem úrovně porodnosti. Výjimkou nebyl ani rok 2010.

V roce 2010 tvořily děti do 14 let 15,1 % populace a obyvatelé ve věku 65 a více let 14,6 %.

Jak již bylo výše popsáno k poslednímu dni roku 2010 žilo na území Libereckého kraje 439 942 osob. **Dětská složka obyvatel**, tj. děti ve věku 0 – 14 let, z uvedeného počtu tvořila 15,1 %, **obyvatelstvo ve věku 65 a více let** pak 14,6 % populace. Pokud se na zastoupení těchto věkových skupin podíváme s odstupem 20 let je patrné, že se jejich podíl poměrně výrazně změnil. V roce 1991 totiž dětská složka obyvatel Libereckého kraje představovala 21,1 % a osoby nad 65 let věku se na celkové populaci podílely 12,1 %.

Živě narození a zemřelí na 1 000 obyvatel v Libereckém kraji

Dlouhodobě se zvyšuje hodnota indexu stáří i průměrný věk obyvatel.

O stárnutí populace Libereckého kraje vypovídají i další ukazatele popisující věkové složení. K 31. 12. 2010 na 100 dětí ve věku 0 – 14 let připadlo 97,1 osob ve věku 65 a více let, pro srovnání ke konci roku 1991 na stejný počet dětí připadlo 57,3 seniorů. Hodnota **indexu stáří** se dlouhodobě zvyšuje také pro obě pohlaví, ke konci sledovaného roku dosáhla v případě mužů 76,3 (47,0 v roce 1991) a v případě žen 118,8 (81,6 v roce 1991). **Průměrný věk** obyvatel Libereckého kraje se mezi roky 1991 a 2010 navýšil o 4,6 let na 40,3 let, v případě mužů činil 38,9 let a v případě žen 41,8 let. Nejnižší věk mezi okresy Libereckého kraje byl vykázan v okrese Česká Lípa (39,2 let), nejvyšší v okrese Semily (41,4 let). Nejmladší obyvatelé žili k 31. 12. 2010 na území obce Tachov (průměrný věk zde dosáhl 31,8 let), nejstarší populace pak žila v obci Troskovice, kde průměrný věk činil 50,4 let.

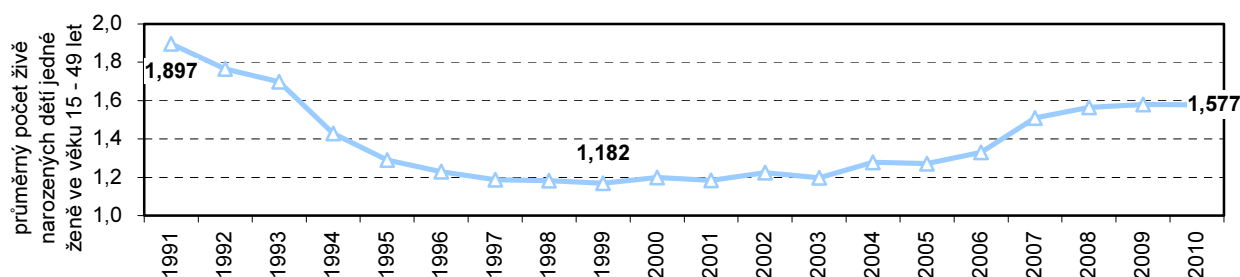
Porodnost byla v Libereckém kraji v roce 2010 o 86 novorozenců nižší než v roce 2009.

Porodnost v Libereckém kraji v roce 2010 představovalo 5 120 živě narozených dětí (o 86 novorozenců méně než v roce 2009), tedy 11,7 dětí na 1 000 obyvatel. Z dlouhodobého pohledu však období zvýšené reprodukce svého vrcholu dosáhlo v roce 2008, kdy se živě narodilo 5 220 dětí (12,0 ‰). I přesto porodnost roku 2010 zůstala na relativně vysoké úrovni a stále byla vyšší než v roce 1994, kdy začala v souvislosti se změnou životního stylu klesat.

Průměrný věk matky vzrostl na 29,8 let.

Průměrný věk matky při narození dítěte se od roku 2005 do roku 2010 zvýšil z 28,6 let na 29,8 let. Průměrný věk matky při narození prvního dítěte vzrostl za stejné časové období z 26,7 let na 27,7 let.

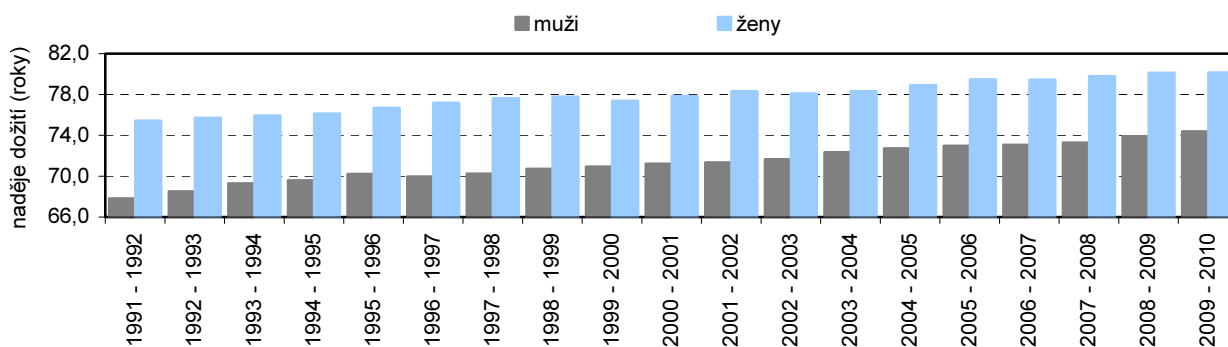
Úhrnná plodnost v Libereckém kraji

Úhrnná plodnost se v kraji dostala na hodnotu 1,577 „dětí na jednu ženu v reprodukčním věku“.

Více než 44,0 % živě narozených bylo v **pořadí** prvním **dítětem** matky, což představovalo oproti roku 2009 určitý pokles (o 4,4 %). Jako druhé v pořadí se v roce 2010 narodilo 1 958 dětí, tedy 38,2 % všech živě narozených, meziročně se jejich počet snížil o 1,1 %. Naopak jako třetí dítě ve sledovaném roce přišlo na svět 894 novorozenců, tj. o 4,8 % více než v roce 2009 – od roku 2005 (i 2000) se tak jako v pořadí třetí narodilo nejvíce dětí. **Úhrnná plodnost** se v Libereckém kraji dostala na hodnotu 1,577 „dětí na jednu ženu v reprodukčním věku“. Pro zachování reprodukce v populaci, která by plynule nahrazovala předešlé generace, by však úroveň úhrnné plodnosti s přihlédnutím k úmrtnosti měla činit 2,1 "dětí na jednu ženu v reprodukčním věku".

Naděje dožití při narození v Libereckém kraji

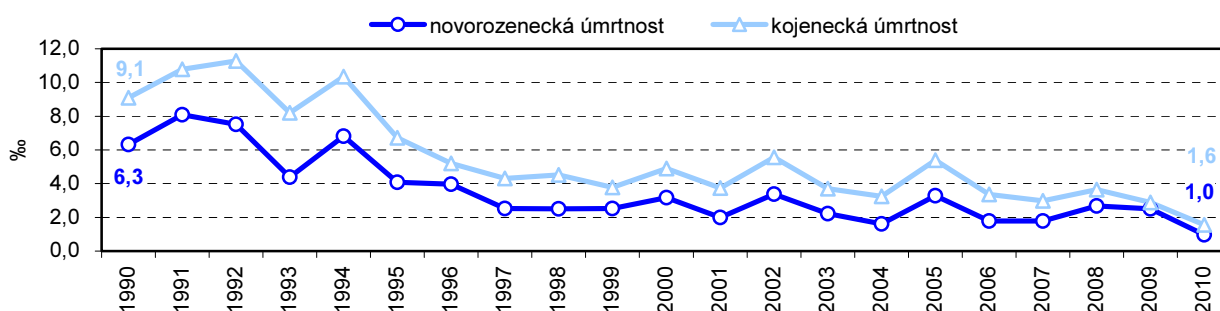
V roce 2010 se 45,5 % dětí narodilo mimo manželství.

I v roce 2010 pokračoval dlouhodobý trend růstu počtu **dětí narozených mimo manželství** – 45,5 % všech živě narozených v Libereckém kraji se narodilo nesezdaným pářům. Meziroční nárůst jejich počtu činil 10,3 %. Od roku 2000 se pak každoročně počet těchto dětí navyšuje v průměru o 7,1 %.

Úroveň úmrtnosti dlouhodobě klesá, u téměř 50 % zemřelých byly příčinou úmrtí nemoci oběhové soustavy.

Úroveň úmrtnosti dlouhodobě mírně klesá a ani rok 2010 nebyl výjimkou. V roce 2010 v Libereckém kraji zemřelo 4 251 osob, z toho 2 127 žen. V přepočtu na 1 000 obyvatel pak v našem regionu v porovnání s ostatními kraji zemřel nejnižší počet osob, tj. 9,7 ‰. V případě téměř 50 % zemřelých byly příčinou úmrtí nemoci oběhové soustavy, 27,5 % osob zemřelo v důsledku zhoubných novotvarů. Příznivě se vyvíjí také **úmrtnost dětí**. Mortalita novorozenců v roce 2010 dosáhla 1,0 ‰, kojenecká úmrtnost pak 1,6 ‰. Příznivá je také skutečnost, že se obě míry výrazně pohybují pod celorepublikovým průměrem.

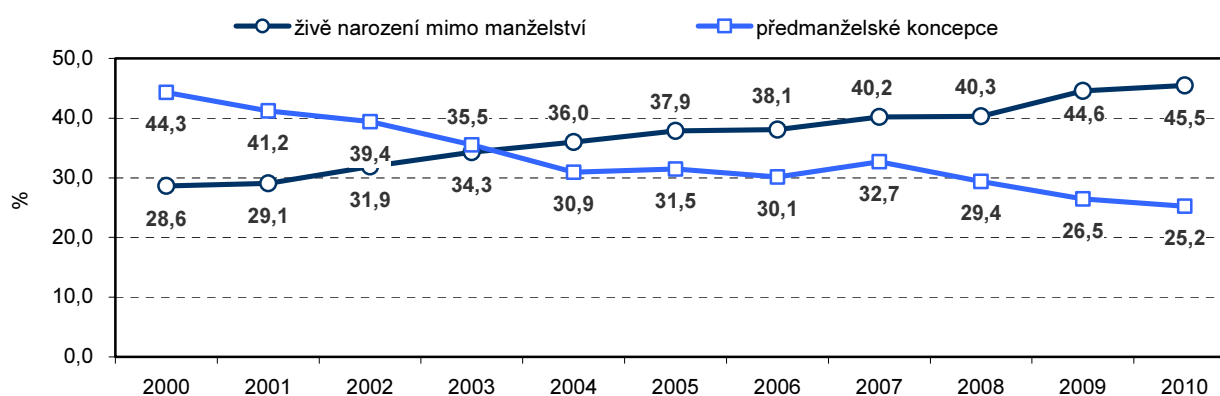
Kojenecká a novorozenecká úmrtnost v Libereckém kraji

V roce 2010 dosáhla naděje dožití u mužů hodnoty 74,37 let a u žen 80,14 let.

O tom, kolik let průměrně má před sebou osoba v daném věku za předpokladu, že zůstanou v následujících letech zachovány stejné úmrtnostní poměry, vypovídá **naděje dožití**. Naděje dožití při narození dosáhla v průměru v roce 2005 v Libereckém kraji u mužů 72,72 a u žen 78,89 let, v roce 2010 u mužů 74,37 a u žen 80,14 let. Příčinou vyšší naděje dožití žen ve všech věkových skupinách je biologická odlišnost v úmrtnostních poměrech mezi muži a ženami.

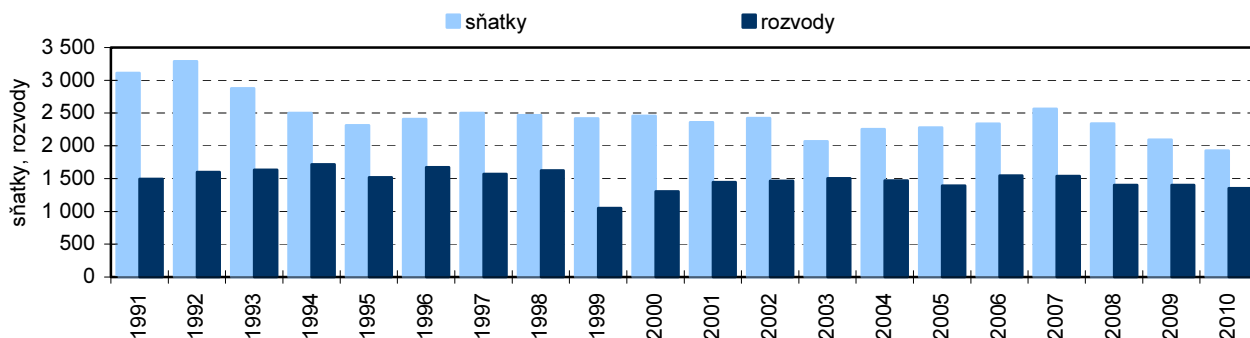
Živě narození v předmanželské koncepci v Libereckém kraji

Počet sňatků poklesl na nejnižší hodnotu od roku 1990.

Počty uzavřených manželství se v roce 2010 oproti roku předchozímu snížily o 7,9 % a míra sňatečnosti (4,4 ‰) i počet sňatků (1 928 událostí) poklesly na historicky nejnižší hodnotu od roku 1990. Jedná se tak o další pokles od roku 2007, kdy se počet sňatků krátkodobě zvýšil díky tzv. příznivé „konstelaci šťastných čísel, resp. datumů“. V roce 2008 se počet párů vstupujících do manželství vrátil na předchozí relativně stabilní úroveň (pod 2,5 tis.), aby v roce 2010 – jak již bylo zmíněno – poklesl pod hranici 2,0 tisíc sezdaných.

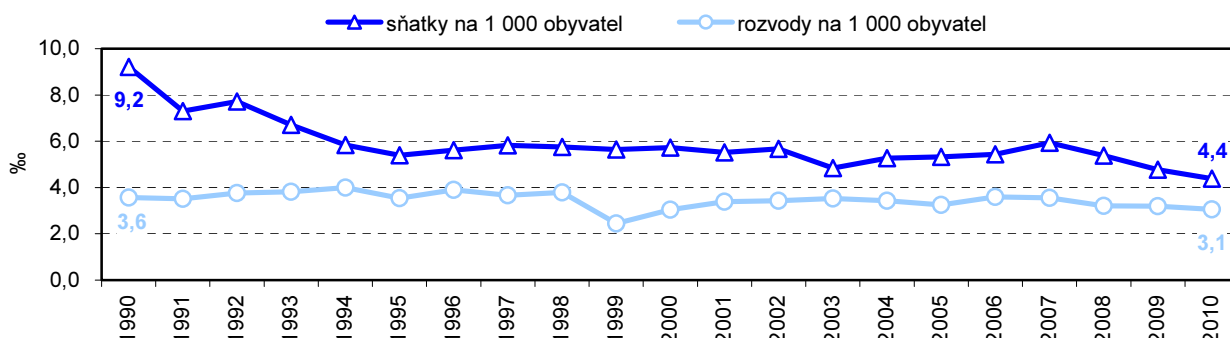
Sňatky a rozvody v Libereckém kraji

V posledních šesti letech je průměrně 1 439 rozvodů za rok.

Vývoj počtu rozvodů v podstatě nevykazuje žádné výrazné změny. V posledních šesti letech se rozvodovost pohybuje okolo 3,3 ‰, v průměru tedy 1 439 rozvodů ročně. Počet manželství ukončených rozvodem v roce 2010 (tj. 1 351) byl však od roku 2005 nejnižší, v časovém horizontu 1990 – 2010 bylo méně rozvodů zjištěno pouze v roce 1999 (1 050 událostí) a v roce 2000 (1 307 událostí).

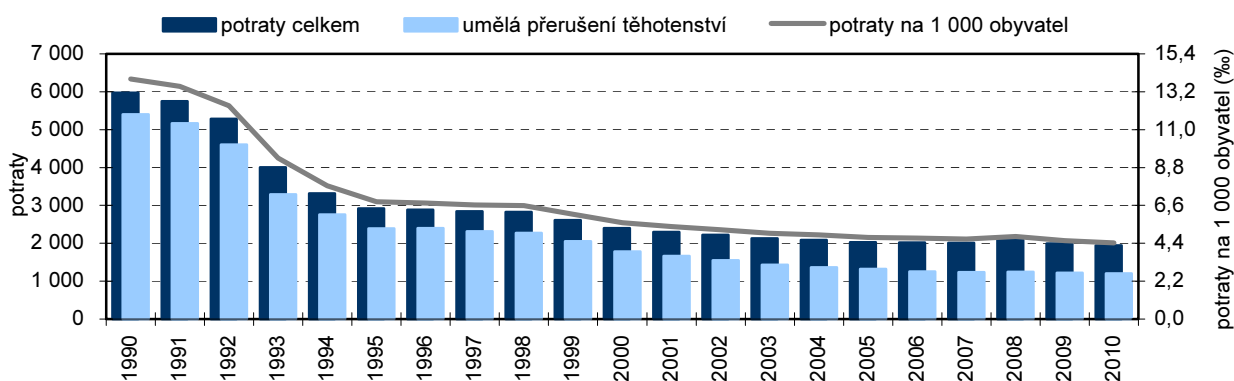
Sňatky a rozvody na 1 000 obyvatel v Libereckém kraji

Počet potratů evidovaných v Libereckém kraji vykazuje třetí nejhorší hodnotu (4,4 ‰).

Počet potratů evidovaných v Libereckém kraji dlouhodobě klesá a v roce 2010 se meziročně snížil o 53 zákroků. Ve 1 206 případech (tj. 62,1 %) se jednalo o umělé přerušování těhotenství. V přepočtu na 1 000 obyvatel Liberecký kraj vykázal po Ústeckém (5,2 ‰) a Karlovarském kraji (4,6 ‰) třetí nejhorší hodnotu (4,4 ‰).

Potratovost v Libereckém kraji

Úhrnná potratovost v Libereckém kraji

